

Voittaja käyttää punaista

Timo Paukku
HELSINGIN SANOMAT

SURREY. Jos hankit jalkapallojoukkueen huoltajana uusia peliasuja, valitse punaiset.

Ja jos haluat pukujuhlissa osoittaa arvovaltaisessa miesjoukossa valtaa tai jopa aggressiota, pujota kaulaasi punainen solmio.

Punaisen vaikutusta ihmisiin on tutkittu lisää sen jälkeen kun kaksi antropologia, **Russell Hill** ja **Robert Barton**, esittivät 2005 *Nature*-lehdessä tuloksia puna-asun tarjoamista eduista urheilussa.

Antropologit osoittivat tilastollisesti, että punaisissa pelaavat joukkueet voittavat Britannian jalkapallosarjoissa useammin kuin voisi olettaa.

Etu oli pieni mutta merkitsevä, muutamien prosenttien luokkaa.

Hill esitteli uusia punaisen tenhoon liittyviä tutkimuksiaan Britannian tiedeviikolla Surreyssä.

Alun perin Hill – puna-asuisen Manchester Unitedin kannattaja – päätti tutkia asiaa pelkästä uteliaisuudesta, kahvilavitsailun jälkeen.

Väritutkijat ja psykologit pitivät Hillin löytöjä aluksi aika kummallisina, mutta jatkotutkimuksissa niitä ei ole voitu kumotaakaan.

Puna-asuisia jalkapallojoukkueita on helppo löytää Britanniasta. Parhailla on kunniakas historia, kuten Arsenalilla, Liverpoolilla ja Evertonilla.

Hill laajensi tutkimuksensa painiin ja nyrkkeilyyn. Niissä punaiset näyttivät voittavan 55 prosenttia kaksinkamppailuista, vaikka ottelijan asun väri arvotaan ennen kamppailua.

Punainen vaikuttaa hallitsevasti miesten, uroitten, valtakunnassa.

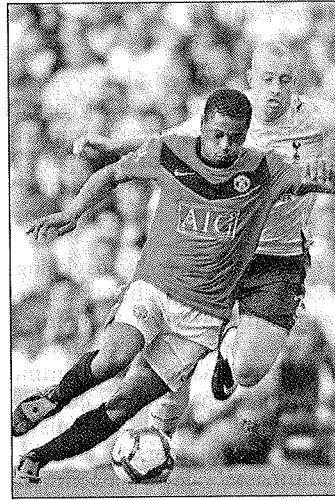
Evoluutiotutkijat sanovat, että olipa punavärin ylivoima opittua tai perinnöllistä, se kielii ihmisen esihistoriasta.

Kädellisistä eläimistä mandariinipinoilla vaikutus näkyy selvimmin. Lauman arvojärjestyksen voi mitata suoraan apinan kasvojen punaisuuden perusteella.

Myös uroslinnalla punaisuus on selvä etu. Kokeissa on rennastettu uroslinnun jalka punaisella, sinisellä tai muulla värillä. Punainen tarjoaa reviiritistelussa selvän edun.

Jo **Charles Darwin** kirjoitti 1800-luvun lopulla, että punainen on eläinmaailmassa aggressiota, valtaa tai jopa raivoa kuvaava väri.

Urokset käyttävät sitä pelotteena, eikä sanonta ”raivosi ai-

Puna-asuinen Manchester United on pärjännyt aina. Tarjoaako peliasun väri pienen edun?

Ateenan olympiakisoista 2004 Hill tilastoi kaksinkamppailuja paineissa, nyrkkeilyssä ja taekwondossa. Punaiset voittivat 55 prosenttia otteluista, siniset 45. Hill päätteli, että punavaikeus tehoaa erityisesti silloin, kun ottelijat ovat tasavahvoja.

Hill pyysi koehenkilöitä arvioimaan tavallisen brittimiehen luonnetta kuvan perusteella. Kasvot olivat samat, vain T-paidan kauluksen väri vaihtui.

Punapaitaisena mies edusti koehenkilöiden mielestä parhaiten sellaisia määreitä kuin ”luottamus” ja ”vahvuus”.

Lisäksi hän pyysi koehenkilöitä kuvamaan ympyrää, neliötä tai kolmiota eri adjektiivein.

Koehenkilöt valitsivat sanalistasta määreet ”valta” tai ”voima” punaiselle ympyrälle, kolmiolle tai neliölle selvästi useammin kuin muille väreille.

Yhdessä kokeessa henkilöt näkivät tietokoneen ruudulla nopeita välähdyksiä eri väreissä. Kun punainen välähti, ihmiset kallistuvat taaksepäin selvästi enemmän kuin sinisen tai harmaan välähtäessä.

Hill sai myös haltuunsa internetissä pelattavien virtuaalisten kaksintaistelujen tilastoja.

Joissakin niistä valitaan värit kuin painissa eli arvalla. Punaiset voittivat 55 prosenttia otteluista.

Lisäksi Hill on tutkinut johtajien solmioiden värinkäyttöä. Jos valtiomies tai johtaja haluaa vakavissa paikoissa osoittaa statusta tai johtajuutta, valitsee hän useammin punaisen kuin muun värin, väittää Hill.

Yksi asia palautui Hillille punatutkimuksissa mieleen – välähdyksenä. ”Olin jo unoh-
tanut, että Englanti voitti jalkapallon maailmanmestaruuden 1966 punaisissa paidoissa. Sittemmin Englanti on yleensä